

Engelli Bireylerin Toplumdaki Yeri

Engellilik; doğuştan, kaza veya uzun süren bir hastalığa bağlı işlev kaybına neden olan organ bozukluğu veya yokluğu sonucu bedensel, zihinsel, duygusal ve sosyal yeteneklerin kaybı olarak tanımlanmaktadır. Dünya nüfusunun yaklaşık %10'u, başka bir deyişle 650 milyon kişi engellidir. Türkiye'de ise nüfusun % 12,28'sini engelli bireyler oluşturmaktadır ki bu da 8,5 milyonu engelli birey anlamına gelmektedir.

Dünyanın bir çok yerinde ve ülkemizde engelli bireyler, sosyal yönden kötü koşullarda yaşamakta ve toplum tarafından izole edilmektedirler. Engelli bireyler üretime katılamamakta ve işsizlik sorunu yaşamaktadırlar. Dolayısıyla, ekonomiye katkıda bulunamamaları en temel sorunlardan birini oluşturmaktadır.

Çağdaş dünyanın geldiği noktada; engelli vatandaşlarımızın, ulaşım, eğitim, barınma, tıbbi ve sosyal bakım ve rehabilitasyonlarının sağlanması, ailelerinin desteklenmesi, engellilerimizin üreten bireyler olarak kendi kendilerine yeterli duruma gelmeleri gerekmektedir. Engellilerin bu toplumun bir parçası olduğu unutulmamalıdır. Aslında engelli bireylerin yaşadığı en büyük sıkıntı, engelli olarak damgalanmaları, ayrımcılığa uğramalarıdır.

Devlet; engelli kişilerin destek eğitimlerinin karşılanması, çeşitli harcamalara vergi muafiyeti getirilmesi, devlet memuru olarak mesleklerine uygun kadrolara atanması gibi kolaylıklar sağlamaktadır. Fakat zihinlerdeki engeller yıkılmadıkça hiçbir kural, hiçbir yasa veya düzenleme engellilerimizin yaşadığı zorlukları tam olarak ortadan kaldıramayacaktır.

Zihinlerimizde yıkmamız gereken engellerin neler olduğuna bakarsak;

- Toplumun, ailelerinin veya kariyerlerinin üzerinde bir yük olarak,
- Acınacak insan olarak,
- Diğerlerinin güvenlik ya da rahatlığına yönelik bir tehdit olarak,
- Kabiliyetsiz ya da yeteneksiz olarak adlandırılarak,

- ❑ Birden fazla engeli olan kimseler olarak (tekerlekli sandalye kullanan bir kişinin aynı zamanda zihinsel engelli olduğunu sanmak gibi)
- ❑ Çocuksu olarak görülmeleri şeklinde özetlenebilir.

Dayanışmanın azaldığı günümüzde, toplumsal ve bireysel sorunların çözümünde yeni yöntemlere ihtiyaç duyulmaktadır. Özellikle devlet adına yapılacaklara ilaveten bireysel sorumluluklarımızın farkına varmamız ve bu çerçevede geliştirilecek sosyal sorumluluk projeleriyle engelli bireylerin sağlıklı bireyler olarak yaşamlarını devam ettirmeleri sağlanmalıdır.

Engelliğe neden olan koşulların ortadan kaldırılması, toplumsal bilincin artırılması ve engelli bireylerin sosyal, ekonomik ve siyasal alanlara entegre olabilmesi için gerekli fırsatların sağlanması son derece önemlidir. Engelli olmak üretime asla bir engel değildir, yeter ki fırsat verilsin... Unutulmamalıdır ki **“Her insan bir engelli adaydır.”**

Kaynaklar:

- 1-Özürlüler Kanunu ve İlgili Mevzuat
- 2-Engelli Hakları Başucu Kitapçığı 2013

Doç.Dr.Banu ÖZVERİ KOYUNCU

Doç.Dr.Esin ALPÖZ